

T.O. Gelezen 11/12/2024

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Fiscale knelpunten Wet toekomst pensioenen

Datum
5 december 2024

Notanummer
2024-0000565858

Bijlagen
Geen

Aanleiding

Op 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden. Met deze wet wordt het pensioenstelsel gewijzigd. Bestaande pensioenregelingen moeten aangepast worden aan het nieuwe wettelijk kader. Per 1 januari 2025 willen de eerste drie pensioenfondsen gaan invaren (de bestaande pensioenaanspraken en -rechten collectief overdragen in een pensioenregeling conform de Wet toekomst pensioenen). Er zijn echter technische fiscale knelpunten geconstateerd. We stellen voor deze knelpunten op te lossen door de wet aan te passen per 1 januari 2026 en vooruitlopend hierop een beleidsbesluit te publiceren waarin een goedkeuring is opgenomen. Graag vragen wij hiervoor uw akkoord.

Beslispunten

1. Stemt u in met het oplossen van deze technische fiscale knelpunten (zie hieronder bij kernpunten) door het aanpassen van het overgangsrecht van de Wet op de loonbelasting 1964 (hierna: Wet LB 1964)?
2. Stemt u in om vooruitlopend op deze wetgeving via een beleidsbesluit goed te keuren dat pensioenuitvoerders kunnen handelen conform deze voorgenomen wetgeving?
3. Zo ja, wilt u dan bijgaande Kamerbrieven ondertekenen?
4. Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Alkkoord
Alkkoord

Alkkoord

Kernpunten

- De knelpunten zien op prepensioenen, tijdelijke overbruggingspensioenen (hierna: 'vroegpensioen') en wezenpensioen die op het moment van invaren reeds zijn ingegaan.
- Voor vroegpensioen geldt dat deze na invaren omgevormd moeten worden naar een levenslang ouderdomspensioen. Onder het nieuwe fiscale kader en overgangsrecht voor pensioenregelingen zoals dat is opgenomen in de Wet LB 1964 (hierna: nieuwe fiscale kader) kunnen deze niet zonder meer voorgezet worden. Voor burgers met een reeds ingegaan vroegpensioen kan dit ongewenste uitkomsten hebben. De hoogte van de pensioenuitkering kan zodanig wijzigen dat dit tot andere uitkomsten leidt dan waarmee is gerekend bij de ingang van het vroegpensioen. In tegenstelling tot het nieuwe fiscale kader, voorzien de

Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en Invoerings- en aanpassingswet Pensioenwet wel in het behouden van vroegpensioen.

- Voor een (ingegaan) wezenpensioen geldt volgens het nieuwe fiscale kader dat deze na invaren uiterlijk moet eindigen op de 25^e verjaardag van het kind. In tegenstelling tot het nieuwe fiscale kader, voorzien de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling in overgangsrecht dat het wezenpensioen mag doorlopen tot de oorspronkelijk afgesproken leeftijd (maximaal 30 jaar onder het oude wettelijk kader).
- Het voorstel is deze fiscale knelpunten door middel van wetgeving per 1 januari 2026 op te lossen en vooruitlopend daarop reeds een goedkeuring te geven met ingang van 1 januari 2025 in een beleidsbesluit conform het kader dat hiervoor met het parlement is afgestemd.¹ Aangezien de wijzigingen onvoorziene knelpunten repareren en niet tot een aanpassing van de bestaande belastinggrondslag leiden zijn er geen budgettaire consequenties.
- Het op korte termijn oplossen van deze knelpunten heeft een zwaarwegend maatschappelijk belang. Op 1 januari a.s. zijn er bijvoorbeeld drie pensioenfondsen die invaren en met verschillende van deze knelpunten te maken hebben (afhankelijk per pensioenfonds). Het invaren vraagt veel uitvoeringscapaciteit van pensioenuitvoerders en betrokken partijen. Het is niet redelijk richting pensioenuitvoerders om vanwege deze technische fiscale punten te verlangen dat het invaren wordt uitgesteld in afwachting van een wetwijziging. Daarnaast komt dan de voortgang van de transitie naar het nieuwe stelsel in het geding.
- Spoedwetgeving lijkt hier niet het juiste middel. Dat vraagt een volledig wetgevingsproces wat tijd kost en daarnaast vraagt het van veel partijen om snel te handelen terwijl het hier om technische punten gaat die naar verwachting kunnen rekenen op maatschappelijk en politiek draagvlak. Opname in een regulier wetstraject en een beleidsbesluit vooruitlopend op wetgeving zijn dan geschikter.

Toelichting

Vroegpensioen (prepensioen en tijdelijk overbruggingspensioen)

- Tot 1 januari 2006 konden aanspraken op een vroegpensioen worden opgebouwd. Iemand die bijvoorbeeld op de leeftijd van 60 jaar met pensioen ging, had dan een aanvulling of overbrugging tot het reguliere levenslange ouderdomspensioen in zou gaan. Dit vroegpensioen werd uitgekeerd tot de deelnemer 65 jaar was (het bereiken van de toenmalige AOW-gerechtigde leeftijd). Met de Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling (Wet VPL) is de mogelijkheid tot verdere opbouw hiervan beëindigd en is overgangsrecht getroffen.
- Met de Wet toekomst pensioenen is in fiscaal overgangsrecht voorzien waardoor reeds bestaande aanspraken worden gerespecteerd. Als echter wordt ingevaren (omgezet in het nieuwe pensioenstelsel) geldt het nieuwe fiscale pensioenkader. Onder het nieuwe fiscale kader kunnen deze opgebouwde vroegpensioenen niet zonder meer voortgezet worden.

¹ Kamerstukken II 2023/24, 31066, nr. 1329.

- De consequentie hiervan is dat bij invaren een bestaand vroegpensioen moet worden omgevormd naar een levenslang ouderdomspensioen. De waarde van het vroegpensioen wordt dan omgezet in levenslang ouderdomspensioen. Dat levenslange ouderdomspensioen kan dan eventueel worden vervroegd waarbij gekozen kan worden voor een hoog-laag pensioen (dit is niet mogelijk als het levenslange ouderdomspensioen al is ingegaan).
- In de praktijk kan dit omzetten van vroegpensioen in levenslang ouderdomspensioen leiden tot andere uitkomsten in de hoogte van de uitkeringen dan waarmee is gerekend bij het laten ingaan van het vroegpensioen. Bijvoorbeeld omdat het niet meer mogelijk is om te vervroegen en te kiezen voor hoog-laag omdat het levenslange ouderdomspensioen al is ingegaan of omdat het prepensioen of tijdelijk overbruggingspensioen een andere looptijd hebben (bijvoorbeeld van 62 tot 65 jaar) dan kan worden bereikt met het vervroegen van het levenslang ouderdomspensioen. De impact daarvan kan tot onwenselijke financiële situaties leiden voor burgers.
- De Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en Invoerings- en aanpassingswet Pensioenwet zijn hierin ruimer en staan toe dat een vroegpensioen na invaren behouden kan blijven. ✓

Wezenpensioen

- Voor het wezenpensioen geldt dat dit voor invoering van de Wet toekomst pensioenen tot uiterlijk de 30-jarige leeftijd van het kind kon worden uitgekeerd. Met de Wet toekomst pensioenen is dit teruggebracht tot 25 jaar. Voor reeds ingegane wezenpensioenen die worden ingevaren betekent dit dat deze vanwege het nieuwe fiscale kader moeten eindigen op de 25-jarige leeftijd van het kind.
- Dit kan onwenselijke financiële gevolgen hebben voor het kind. Het wezenpensioen wordt dan namelijk korter uitgekeerd dan waarvan bij de ingang van het wezenpensioen van kon worden uitgegaan. In de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling is hierin voorzien met overgangsrecht. ✓

Wetgeving en beleidsbesluit vooruitlopend op wetgeving

- Het voorstel is om bovenstaande fiscale knelpunten op te lossen door het fiscale overgangsrecht aan te passen met het Belastingplan 2026.
- Vooruitlopend hierop willen we deze knelpunten reeds oplossen door middel van een goedkeurend beleidsbesluit. Met het parlement is een afwegingskader voor beleidsbesluiten vooruitlopend op wetgeving afgesproken met de volgende voorwaarden:
 1. Een goedkeurend beleidsbesluit beoogt uitsluitend in het voordeel van de tot de doelgroep behorende belastingplichtige of toeslaggerechtigde uit te pakken; ✓
 2. Er is sprake van dusdanig buitengewone omstandigheden waardoor een zwaarwegend maatschappelijk belang in het geding is, ofwel het wachten op een wetswijziging zodanig knelt dat onverkorte wetstoepassing niet past bij een overheid die recht wil doen aan de menselijke maat en algemene rechtsbeginselen;
 3. De onderbouwing om het goedkeurend beleidsbesluit te treffen staat in verhouding tot het belang dat ermee is gediend;

4. Het goedkeurend beleidsbesluit berust naar het oordeel van het kabinet op voldoende maatschappelijk en politiek draagvlak;
 5. Het goedkeurende beleidsbesluit is zoveel mogelijk toekomstgericht (geen terugwerkende kracht).
- Het beleidsbesluit vooruitlopend op wetgeving is in lijn met dit afwegingskader. Hieronder wordt ingegaan op twee punten:
 - De buitengewone omstandigheden (punt 2) zijn daarin gelegen dat de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel wordt gehinderd als deze knelpunten niet spoedig worden weggenomen. Zonder fiscale goedkeuring kunnen pensioenuitvoerders ingegane vroegpensioenen en ingegane wezenpensioenen die uitkeren tot na de 25-jarige leeftijd van het kind niet invaren. Het is onredelijk belastend voor pensioenuitvoerders als deze pensioenen buiten het invaren gehouden moeten worden.
 - Het voorstel zou zijn het beleidsbesluit in te laten gaan met terugwerkende kracht tot 1 januari 2025. Het is niet meer mogelijk nog voor 1 januari 2025 een beleidsbesluit te publiceren in de Staatscourant. Daarvoor gelden aanlevertermijnen. Het beleidsbesluit zal daarom wel enige terugwerkende kracht nodig hebben. In het eerste kwartaal van 2025 kan dit beleidsbesluit worden aangeboden ter publicatie in de Staatscourant. Hiermee kan dan zo goed mogelijk worden voldaan aan punt 5 van het afwegingskader. Wel kan het parlement nog voor het kerstreces worden geïnformeerd met bijgaande brieven.

Communicatie

De nota en Kamerbrieven zijn afgestemd met uw woordvoerder.

Politiek/bestuurlijke context

De Pensioenfederatie (overkoepelende belangenbehartiger van bijna alle Nederlandse pensioenfondsen) heeft gevraagd om een oplossing voor deze knelpunten.

Bijgaande Kamerbrieven worden ook afgestemd met de minister van SZW.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.